

**Анотація на вибірккову навчальну дисципліну
«Профілактика та корекція відхилень у поведінці особистості»**

Рівень вищої освіти – *другий (магістерський) рівень вищої освіти*

Галузь знань *05 Соціальні та поведінкові науки*

Спеціальність *053 Психологія*

Освітньо-професійна програма *Психологія*

Кількість кредитів: 4

Рік підготовки: 1, семестр: 2

Компонент освітньої програми: вибіркковий

Мова викладання: українська

Викладач: Глаголич Слава Юріївна, психолог КНП «Закарпатський обласний медичний центр психічного здоров'я та медицини залежностей», кандидат психологічних наук

Опис дисципліни

1. Актуальність курсу. У курсі «Профілактика і корекція відхилень у поведінці особистості» вивчаються питання виникнення відхилень у поведінці особистості, розглядаються історичні й сучасні наукові погляди на природу відхиленої поведінки: її детермінації (причини, мотиви, чинники), закономірності формування, механізми функціонування. Студенти зможуть навчитися стратегіям та тактикам профілактичної роботи з різними віковими групами людей, виробити вміння вести психологічні спостереження за особливостями регуляції поведінки та діяльності людини, уміння використовувати методи діагностики, профілактики та корекції відхилень поведінки особистості.

Предметом навчальної дисципліни «Профілактика і корекція відхилень у поведінці особистості» є система наукових знань про теоретико-методологічні підходи до вивчення особливостей процесу взаємодії особистості з середовищем, який опосередкований індивідуальними особливостями та внутрішньою активністю особистості, що виражається у формі зовнішніх дій і вчинків; методи вивчення законів і закономірностей, форм і типів поведінки, яка відхиляється від загально визнаних норм, її профілактики і корекції. Науково-теоретичною базою навчальної дисципліни є загальнофілософські принципи та концепції проблемно-діяльнісного навчання у вищому навчальному закладі, спрямованого на збереження і розвиток творчого потенціалу здобувачів вищої освіти.

Теоретичні знання та практичні вміння, засвоєні в процесі вивчення дисципліни «Профілактика та корекція відхилень у поведінці особистості» сприяють формуванню у студентів професійно важливих якостей. Знання з психології відхиленої поведінки особистості можуть бути використані у процесі написання магістерської роботи та безпосередньо професійної діяльності у сфері освіти, психопрофілактики та корекції поведінкових відхилень.

2. Метою вивчення навчальної дисципліни «Профілактика і корекція відхилень у поведінці особистості» є формування у студентів знань про психологію особистості з відхиленнями у поведінці, характеристика даних

відхилень, володіння основними засобами її профілактики і корекції; формування наукових знань про природу, зміст, види та форми прояву девіантної поведінки у людей різного віку, статі, професії та етнічно-культурної приналежності, умінь застосовувати адекватні методи діагностики поведінки, яка відхиляється від норми, розробляти і впроваджувати профілактичні заходи щодо формування та прояву девіацій, а в разі необхідності – корегувати останні.

3. Проблематика (зміст дисципліни), яка буде розглянута у процесі вивчення навчальної дисципліни.

У процесі вивчення навчальної дисципліни студенти ознайомляться із загальними особливостями психології девіантної поведінки; основними підходами у розумінні «норми», класифікацією та функціями соціальних норм; співвідношенням понять «нормальна поведінка» та «девіантна поведінка»; проблемами девіантної поведінки в психології та суміжних науках; причинами та механізмами девіантної поведінки; видами та формами девіантної поведінки; проблемою психологічної профілактики та корекції девіантної поведінки.

4. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- місце навчальної дисципліни в структурі галузевих знань про поведінку людини;
- визначення девіантної поведінки людини;
- основні психологічні поняття, які застосовуються при визначенні девіантної поведінки людини;
- типи, форми та структуру девіантної поведінки з урахуванням ендо– та екзогенних умов її прояву і формування;
- наукові підходи до оцінки поведінкової норми, патології та девіацій; варіанти девіантної поведінки людини; взаємозв'язки та залежності між формами психічного відображення в структурі девіантної поведінки;
- основні принципи вивчення психологічних аспектів девіантної поведінки, методи її дослідження і корекції.
- зміст тем, які висвітлюють актуальні проблеми профілактики і корекції відхилень поведінки;
- чинники виникнення відхилень у поведінці особистості та форми їх прояву; методи профілактики й корекції відхилень поведінки особистості.

вміти:

- самостійно активізувати власну пізнавальну діяльність в процесі оволодіння знань з навчальної дисципліни;
- користуватись адекватними прийомами і методами для якісного засвоєння знань;
- організовувати творчий, інноваційний пошук шляхів вирішення проблемних ситуацій в межах навчальної дисципліни;
- реалізовувати теоретичні знання на практиці;
- планувати та організовувати самостійну роботу з першоджерелами;
- визначати межі психологічного предмету при визначенні девіантної поведінки.
- виявляти зміст і види відхиленої поведінки особистості;
- визначати чинники, що сприяють відхиленням у поведінці особистості;

- надавати психологічну допомогу особистості з відхиленою поведінкою, здійснювати її профілактику та корекцію.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вольнова Л.М. Профілактика девіантної поведінки підлітків: навч.-метод. посібник у двох частинах Ч.1. Теоретична частина. Київ, 2016. 188 с.; Ч.ІІ. Практична частина. Київ, 2016. 193 с.
2. Змановская Е. В. Девиантология (Психология отклоняющегося поведения): учебн. пособ. – М.: Академия, 2003. – 288 с.
3. Квітковська Н.В. Психологія девіантної поведінки учнів (умови, причини, особливості виховання, проблемні родини, профілактика та корекція). Навчально-методичний посібник. Миколаїв, 2010. 240 с.
4. Клейберг Ю.А. Психология девиантного поведения: Учебное пособие для вузов. – М.: ТЦ Сфера, при участии «Юрайт-М», 2001.
5. Менделевич В.Д. Психология девиантного поведения. Учебное пособие.- СПб.: Речь, 2005. - 445с.
6. Профілактика та корекція відхилень поведінки : навч.-метод. посіб. до самост. Роботи студентів / уклад. Н. В. Самойлова. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. 120 с.
7. Психологічні механізми адаптації девіантів до сучасного соціокультурного середовища: Монографія / за ред. Н.Ю. Максимової. К.: Педагогічна думка, 2015. 254 с.
8. Христук О. Л. Психологія девіантної поведінки: навчально-методичний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2014. 192 с.